

RAIMON CARRASCO

Catalanofonia

El president balear Francesc Antich va obrir el present curs de l'Institut d'Estudis Catalans amb un important discurs en què va declarar que no se sentia un convidat en aquella seu ja que, segons va dir textualment, "es convida a algú a qui s'estima però que no és de casa, i jo sóc aquí com un de casa, de la gran casa comuna d'aquesta realitat històrica, cultural i científica que formen tots els pobles que tenen com a pròpia la llengua catalana". Antich es va referir a la necessitat de cooperació entre aquests pobles, usant la coneguda metàfora de la mata de jonc de Ramon Muntaner: "Un infant —va dir el president balear— pot trencar un jonc, però ni l'home més fort podrà trencar mai un feix de joncs. Cadascun dels pobles de llengua catalana és un fràgil jonc; tots units som un feix indestructible."

Però, existeix avui entre els pobles de llengua catalana un nivell de cooperació que permeti qualificar-los de feix indestructible? La resposta ha de ser negativa. Hi ha, sens dubte, importants àmbits d'unió, com l'Institut d'Estudis Catalans, però el cert és que no s'ha constituït cap fòrum estable de col·laboració comparable als que són habituals en tots els grups de països amb vincles culturals. Un bon referent podria ser el Consell Nòrdic, en el qual participen cinc estats (Dinamarca, Finlàndia, Islàndia, Noruega i Suècia) i tres territoris autònoms (Illes Feroè i Aland). Aquest Consell té organismes de cooperació tant de nivell interparlamentari com intergovernamental i compta, a més, amb un secretariat amb seu a Copenhaguen on treballen més de cent persones de les cinc nacionalitats i que gestiona accions comunes en matèria de cultura, recerca, medi ambient, drets humans, etc. Un altre possible exemple és el Tractat d'Unió de la Llengua Neerlandesa, subscrit per Bèlgica i els Països Baixos el 1980 i en base al qual s'han creat diversos or-

ganismes participats per la comunitat flamenca i el govern holandès (Comitè de Ministres, Consell de la Llengua i les Lletres, Secretariat General), amb l'objecte de promoure la llengua i la literatura neerlandeses i de vetllar per la seva promoció exterior.

En algun moment, determinats sectors van apuntar la possibilitat que la projecció exterior de la cultura catalana fos assumida per l'Institut Cervantes, que d'aquesta manera acolliria en el seu si la diversitat de les cultures hispàniques. No em sembla una bona idea. El Cervantes, com el seu nom indica, té per

missió "promoure universalment l'ensenyament, l'estudi i l'ús de l'espanyol", segons estableix la Llei que el regula, que afegeix: "En les seves activitats, l'Institut atendrà fonamentalment el patrimoni lingüístic i cultural que és comú als països i pobles de la comunitat hispanoparlant". El català, com és obvi, no és patrimoni comú dels esmentats països i creiem que ha de quedar, per tant, al marge de les activitats de l'Institut.

No és una reconversió del Cervantes el que ens cal sinó la creació d'una nova institució que tingui com a únic objectiu canalitzar la cooperació entre els països de llengua catalana, cooperació que, a més, no s'hauria de limitar a la projecció cultural exterior sinó que hauria d'acollir també la realització de projectes interns comuns. En l'ordena-

ment jurídic vigent no hi ha res que impedeixi la creació d'un organisme com el que proposem. Es cert que l'apartat 1 de l'article 145 de la Constitució Espanyola prohibeix la federació de comunitats autònomes, però l'apartat 2 d'aquest mateix article admet sense reserves els acords de cooperació interautonòmics. Tampoc no hi ha impediments jurídic per tal que d'altres estats puguin participar en un organisme de cooperació que englobi tot l'àmbit de la catalanofonia. L'Estatut de Catalunya faculta expressament la Generalitat per

"Cal crear una nova institució que tingui com a únic objectiu canalitzar la cooperació entre els països de llengua catalana, que no s'hauria de limitar a la projecció cultural exterior, sinó que hauria d'acollir també projectes interns comuns."